

ESPAIS VERDS. OCTUBRE DE 2023

PARCS I JARDINS

OM

Galeruca (Xanthogaleruca luteola)

La galeruca de l'om és un coleòpter que tant en la seva fase larvària com adulta s'alimenta de les fulles de l'om, sense arribar a matar l'arbre (els oms es recuperen). És freqüent que alguns anys hi hagi esclats poblacionals d'aquesta plaga. Si els atacs són consecutius durant uns quants anys, l'arbre pot quedar debilitat i exposat a l'atac d'altres organismes.

A l'inici de la tardor, els adults comencen a hivernar sota residus vegetals, en els forats i escletxes dels troncs de l'arbre, murs de pedra, magatzems, etc. És durant el mes de maig que reiniciaran la seva activitat.

Mesures culturals: durant l'hivern, es poden eliminar les branques seques.

Control biològic: de manera natural, es troben diferents depredadors (dermàpters, coleòpters i hemípters) i paràsits (himenòpters) de larves, pupes i ous.

Adult de galeruca

BOIX

Eruga del boix (Cydalima perspectalis)

L'eruga del boix es va detectar per primer cop a Catalunya l'any 2014 a la població de Besalú.

L'eruga d'aquest insecte s'alimenta de les fulles durant el seu desenvolupament i provoca una defoliació extrema que danya la planta. Si aquestes defoliacions són contínues, acaben debilitant la planta fins a provocar-li la mort.

Tractaments fitosanitaris: és una espècie amb una elevada capacitat invasora. Per evitar la dispersió o davant un atac greu, caldrà aplicar un o diversos tractaments fitosanitaris amb insecticides d'espectre limitat com ara els preparats amb *Bacillus thuringensis*.

El moment més adequat per tractar la plaga és durant els primers estadis larvaris, quan la sensibilitat als tractaments és més alta.

Cal evitar els productes fitosanitaris d'ample espectre que puguin afectar la fauna existent, sobretot en els boixos silvestres.

Per a més informació, podeu consultar l'enllaç següent:

http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/agricultura/dar_sanitat_vegetal_nou/dar_plagues_males_herbes/dar_plagues/insectes/cydalima-perspectalis-papallona-del-boix

PALMERES

Eruga barrinadora (*Paysandisia archon*)

El major nombre de palmeres afectades pertanyen a l'espècie *Trachycarpus fortunei*, però s'ha detectat sobre algun exemplar de *Phoenix dactylifera*, *Phoenix canariensis* i *Chamaerops humilis*.

Mesures culturals: en zones no afectades, s'ha de mantenir la vigilància sobre la seva possible presència. En el cas de palmeres molt afectades, irrecuperables, es recomana tallar i destruir-les mitjançant trituració.

Control químic: en les zones afectades, són recomanables tractaments fitosanitaris preventius amb els productes adients.

Morrut de les palmeres (*Rhynchophorus ferrugineus*)

Detectar els inicis de l'atac no sempre és fàcil. Els símptomes externs es manifesten amb un assecament de les fulles centrals de la corona. Quan avança l'atac, les fulles centrals s'esgrogueeixen i es marceixen, de manera que en poques setmanes la pràctica totalitat de la corona es veu afectada, cosa que origina la mort de la palmera.

Síntoma típic d'atac de *Rhynchophorus ferrugineus*

La vigilància de les palmeres sensibles continua essent l'eina principal de lluita contra el morrut.

Mesures culturals: en zones no afectades, es recomana mantenir la vigilància sobre la possible presència.

Les palmeres molt afectades per la plaga i/o que es consideri que no es poden salvar i les restes afectades procedents de sanejaments es recomana destruir-les i dur-les als punts establerts per gestionar-les adequadament.

Control químic: es recomana, en les zones afectades, efectuar tractaments preventius (en especial sobre palmera canària) amb productes adients.

ROSÀCIES

Foc bacterià (*Erwinia amylovora*)

El 22 de febrer de 2007, es va publicar el [Decret 42/2007](#), de 20 de febrer, pel qual s'estableixen mesures per a la prevenció del foc bacterià (*Erwinia amylovora*).

Les plantes d'*Amelanchier*, *Chaenomeles*, *Cotoneaster*, *Crataegus*, *Cydonia*, *Eryobotrya*, *Malus*, *Mespilus*, *Photinia davidiana*, *Pyracantha*, *Pyrus* i *Sorbus* destinades a noves plantacions han d'anar emparades amb Passaport fitosanitari CE, amb el distintiu ZP (zona protegida). Recordem que és prohibida la plantació d'aquestes plantes en voreres, mitjanes i altres zones enjardinades de carreteres, autovies i autopistes de tot Catalunya. Si en trobeu símptomes sospitosos, aviseu ràpidament el Servei de Sanitat Vegetal.

ORNAMENTALS

Halyomorpha halys (bernat marbrejat)

El berrat marbrejat és una nova plaga que pot afectar molts arbres fruiters i ornamentals, cultius hortícoles i extensius.

Els adults i les nimfes s'alimenten de fulles, tiges i fruits. Les fulles afectades poden presentar deformacions i àrees necròtiques, forats i decoloracions. Els fruits amb molts atacs pateixen deformacions.

Foto esquerra: adult i nimfa de berrat marbrejat. Foto dreta: nimfa d'*H. Halys* picant al nervi d'una fulla d'avellaner

A la tardor, l'insecte busca refugi per passar l'hivern a cases, construccions, magatzems, etc.

L'enllaç següent conté més informació sobre aquesta plaga i les mesures de control en aquest moment:

http://agricultura.gencat.cat/web/.content/ag_agricultura/ag02_sanitat_vegetal/ag02_02_plagues/documents/fitxers-binari/halyomorpha-halys-triptic.pdf

FORESTALS

ALZINES

Caparreta de l'alzina (*Kermes vermilio*)

En aquest moment, ja han fet eclosió totes les larves. Les larves nounades són mòbils i busquen refugi a les axil·les de les fulles o les branques per fixar-s'hi i alimentar-se.

Els danys que ocasiona són causats per la succió de la saba que produeix una debilitació de l'arbre, indueix l'esgrogueïment progressiu de les fulles i l'assecament dels branquillons terminals i redueix la quantitat de brots.

Cal observar les alzines, especialment les que han patit atacs en anys anteriors.

En el cas que sigui possible, es poden netejar les parts assecades de les alzines atacades. En el cas d'un atac greu, encara es pot aplicar un tractament fitosanitari.

OM

Galeruca (*Xanthogaleruca luteola*), escolítids (*Scolytus* sp.) i grafiosi (*Ophiostoma novo-ulmi*)

La galeruca pot ocasionar la defoliació total dels oms, inclosos els oms siberians (*Ulmus pumila*), sovint plantats com a ornamentals. En aquests moments, els adults estan buscant refugis hivernals, per la qual cosa ja no cal aplicar cap tractament.

Si els atacs són durant anys seguits, els arbres es debiliten i queden exposats a la invasió dels escolítids que, units al fong que produeix la grafiosi, en causen generalment la mort.

Pel que fa als escolítids, hi ha insectes perforadors vectors de la grafiosi, malura que afecta els oms autòctons de les espècies *Ulmus minor*, *U. glabra* i *U. laevis*, als quals encara es poden aplicar tractaments. Consulteu el *Registro de Productos Fitosanitarios* del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

PI

Nematode de la fusta (*Bursaphelenchus xylophilus*)

És un organisme nociu de quarantena que origina una greu malaltia als pins. La introducció d'aquest organisme en països molt allunyats de la seva àrea natural (la Xina) s'ha produït mitjançant la fusta i ha originat danys catastròfics. Des de l'any 1999, en què es va confirmar un focus a Portugal, la UE ha adoptat diferents decisions comunitàries perquè els estats membres adoptin mesures contra la seva propagació. La norma comunitària vigent és la Decisió d'execució de la Comissió 2012/535/CE, de 26 de setembre.

S'han establert diferents mesures per garantir que aquesta malaltia no s'introdueixi a Catalunya:

- Prospeccions a les masses forestals susceptibles.
- Inspeccions a les serradores i indústries de la fusta.
- Control de les importacions i el transport de fusta i dels embalatges de fusta.

Qualsevol indicatiu o sospita de la presència d'aquest patògen de quarantena s'ha de notificar al Servei de Sanitat Vegetal (ssv.dar@gencat.cat) o al Servei de Gestió Forestal (sanitatforestal.daam@gencat.cat) del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.

Tota la fusta procedent de Portugal o d'altres zones demarcades ha de venir acompanyada del corresponent [Passaport fitosanitari](#). En el cas dels palets o altre material d'emballatge, ha de dur el distintiu conformement han estat tractats d'acord amb la [norma NIMF-15](#).

[Perforadors dels brots](#) (*Tomicus destruens*)

Durant el mes d'octubre, es poden detectar noves afectacions sobre pins, principalment a les zones litoral i prelitoral. Els adults van als brots dels pins a alimentar-se per acabar la seva maduració. És freqüent observar molts d'aquests brots per terra, trencats i caiguts a causa de les perforacions que produeix.

En pinedes ornamentals, si es detecten símptomes com els esmentats, es pot aplicar un tractament insecticida a les capçades dels pins per al seu control.

És molt important eliminar i destruir, al més aviat possible (tallar i treure l'escorça, estellar o cremar), els arbres que han estat fortament atacats a les branques i el tronc, ja que no tenen possibilitats de recuperar-se.

[Proccionària](#) (*Thaumetopoea pityocampa*)

A partir de la meitat d'octubre, ja han nascut totes les larves.

En el cas d'aplicar tractaments de control amb productes biològics o inhibidors del creixement, convé fer-los en els primers estadis larvaris. Si els tractaments s'apliquen correctament, n'hi haurà prou amb un únic tractament.

[El xancre resinós dels pins](#) (*Fusarium circinatum*, telemorf. *Gibberella circinata*)

És una greu malaltia provocada pel fong *Gibberella circinata* que ataca els pins. A Catalunya, no se n'ha detectat la presència. A la fitxa 58 "El xancre resinós dels pins" del web del DACC, se'n pot trobar més informació.

Qualsevol indicatiu o sospita de la malaltia s'ha de notificar al DACC, al Servei de Sanitat Vegetal (93 409 20 90) o al Servei de Gestió Forestal (93 567 42 00), per procedir a la seva confirmació i, si s'escau, aplicar mesures d'erradicació.

PRODUCTES FITOSANITARIS. AUTORITZACIONS EXCEPCIONALS

Per comprovar si un producte fitosanitari està autoritzat per a un cultiu determinat, cal fer la consulta al web del [Registro Oficial de Productos y Material Fitosanitario del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación \(MAPA\)](http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris).

Podeu trobar informació més concreta a les diferents estacions d'avisos:
<http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris>

Servei de Sanitat Vegetal:

- Laboratori d'Agricultura i Sanitat Vegetal 973 305 477
- Serveis Centrals 934 092 090 ssv.dar@gencat.cat
- Serveis Territorials a Barcelona 934 092 090 ssv.b.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Girona 972 454 310 ssv.g.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Lleida 973 236 412 ssv.ll.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Tarragona 977 250 421 ssv.t.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre 977 500 174 ssv.te.daam@gencat.cat

Servei de Gestió Forestal: 935 674 200 sanitaforestal.daam@gencat.cat

PER A MÉS INFORMACIÓ: <http://agricultura.gencat.cat/sanitatvegetal>